

48-XEM QUÂN TRẬN²⁹⁰

A. DUYÊN KHỞI

Một thời, Đức Phật ở trong vườn Cấp-cô-độc, rừng cây Kỳ-đà tại nước Xá-vệ. Bấy giờ, có một vùng trong nước vua Ba-tư-nặc,²⁹¹ người dân phản loạn, nhà vua phải đích thân thống lĩnh lục quân để chinh phạt.

Bấy giờ, nhóm sáu Tỳ-kheo đến đó xem coi quân trận. Vua Ba-tư-nặc hỏi:

- Chư tôn có mặt giữa ba quân này muốn làm việc gì?

Lục quân trả lời:

- Chúng tôi không có việc gì cả. Chỉ đến xem coi mà thôi.

vua Ba-tư-nặc nghe nói như vậy lòng không vui. Nhà vua lại hỏi:

- Muốn đi đâu?

---

285. Ngũ phần: Ba-dật-đề 45; Tăng kỳ: 55; Thập tụng, Căn bản: 45. Pali, Pác. 48.

291. Ba-tư-nặc 波斯匿王. Pali: Pasenadi, vua nước Kosala.

Lục quân nói:

- Chúng tôi sẽ đến nước Xá-vệ yết kiến Đức Thế Tôn.

Nhà vua nói:

- Nếu quý Đại đức đến nước Xá-vệ, xin nhân danh tôi lễ bái, thăm hỏi Đức Thế Tôn, rằng nằm ngồi có khinh an không? Đi đứng được mạnh khỏe chăng? Giáo hóa có nhọc nhằn lắm không? Tôi xin gửi gói đường phèn này dâng cúng Đức Thế Tôn, và quý Đại đức đem nhân duyên này bạch đầy đủ lên Đức Thế Tôn.

Bấy giờ, nhóm sáu Tỳ-kheo liền đến Tịnh xá Kỳ-hoàn ở nước Xá-vệ, kính lễ dưới chân Đức Thế Tôn, rồi ngồi qua một bên, nhân danh vua Ba-tư-nặc lễ bái vấn tán Đức Thế Tôn: nằm ngồi có khinh an không? Đi đứng được mạnh khỏe chăng? Giáo hóa có nhọc mệt lắm không? Dâng gói đường phèn lên Đức Thế Tôn, và đem nhân duyên trên bạch lên Đức Thế Tôn một cách đầy đủ.

Đức Thế Tôn dùng nhân duyên này quở trách nhóm sáu Tỳ-kheo:

- Việc các ông làm là sai quấy, chẳng phải oai nghi, chẳng phải pháp Sa-môn, chẳng phải tịnh hạnh, chẳng phải hạnh tùy thuận, làm điều không nên làm. Các ông thật là người ngu si, sao lại xem coi thế lực quân trận của nhà vua?

Đức Thế Tôn dùng vô số phương tiện quở trách nhóm sáu Tỳ-kheo rồi, bảo các Tỳ-kheo:

- Những kẻ ngu si này, là nơi trồng nhiều giống hữu lậu, là kẻ phạm giới này ban đầu. Từ nay về sau, Ta vì các Tỳ-kheo kiết giới, gồm mười cú nghĩa, cho đến câu chánh pháp tồn tại lâu dài.

Muốn nói giới nên nói như vậy:

Tỳ-kheo nào, đi xem quân trận, Ba-dật-đề.

Thế Tôn vì các Tỳ-kheo kiết giới như vậy. Bấy giờ, có một vùng trong nước vua Ba-tư-nặc, nhân dân phản loạn, nhà vua sai hai vị Đại thần, là anh em với nhau, người anh tên là Li-sư-đạt-đa, người em tên là Phú-la-na,²⁹² cầm quân đi chinh phạt. Hai vị Đại thần này khát ngưỡng, muốn diện kiến Tỳ-kheo nên sai sứ đến thỉnh các Đại đức Tỳ-kheo đến để hai vị gặp. Các Tỳ-kheo vì có tâm cẩn thận sợ nên bảo, Đức Thế Tôn đã chế giới: Nếu Tỳ-kheo nào đi xem quân trận, Ba-dật-đề.

Bấy giờ, các Tỳ-kheo đến bạch Đức Thế Tôn. Phật bảo:

- Nếu cần có sự cáo bạch hay được mời gọi, thì cho

phép đến. Từ nay trở đi nên nói giới như vậy:

292. Li-sư-đạt-đa và Phú-la-na 利師達多富羅那.

Tỳ-kheo nào, đi xem quân trận,²⁹³ Ba-dật-dề. Trừ nhân duyên hợp thời.

B. GIỚI TƯỚNG

Tỳ-kheo: Nghĩa như
trên. Trận: Hoặc chiến,
hoặc đấu.

Quân: Hoặc một quân, hai quân, ba quân, bốn quân.
- Một quân: Một quân voi, một quân ngựa, một quân xe, một quân

bộ. Hoặc toàn là quân ngựa, quân voi, quân bộ, quân xe.

- Hai quân: Hai voi, hai ngựa, hai xe, hai bộ, hoặc gồm có voi và ngựa, hoặc voi và xe, hoặc voi và bộ, hoặc ngựa và xe, hoặc ngựa và bộ, hoặc xe và bộ.

- Ba quân: Ba voi, ba ngựa, ba xe, ba bộ, hoặc voi, ngựa và xe, hoặc voi, ngựa và bộ, hoặc ngựa, xe và bộ.

- Bốn quân: Bốn voi, bốn ngựa, bốn xe, bốn bộ, hoặc voi, ngựa, xe và bộ.

Tỳ-kheo kia đến xem quân trận, từ đường này đến đường kia, từ đường đến chảng phải đường, từ chảng phải đường đến đường; từ thấp đến cao, từ cao đến thấp, đến mà thấy thì phạm Ba-dật-đề. Đến mà không thấy, phạm Đột-kiết-la.

Nếu phương tiện chuẩn bị, muốn xem mà không đi, tất cả đều phạm Đột-kiết-la. Nếu Tỳ-kheo đi nơi đường trước, quân trận mới đến sau, Tỳ-kheo nên tránh qua bên lề đường, không tránh phạm Đột-kiết-la.

Tỳ-kheo-ni, Ba-dật-đề. Thức-xoa-ma-na, Sa-di, Sa-di-ni, Đột-kiết-la. Đó gọi là phạm.

Sự không phạm: Tỳ-kheo có việc cần đến; hoặc được mời đi; hoặc bị thế lực bắt; hoặc đi phía trước quân trận đến sau, có tránh qua bên lề đường; hoặc đường nước, đường bộ bị đứt đoạn, nạn giặc, nạn ác thú, nước lụt, hoặc bị thế lực trói dẫn đi, hoặc mạng nạn, phạm hạnh nạn, không tránh bên lề đường thì không phạm.

Người không phạm: Phạm lần đầu tiên khi chưa chế giới, si cuồng, loạn tâm, thống não, bức bách.